

Tittel:
**Twisteløsning etter NS 8405/06/07
 i veiprosjekter og bransjens syn på
 metodene**

 Kandidat:
 GLENN ANDRE LARSEN
 HENRIK MOSEID
 JOHAN SYSTAD

 Veileder:
 Anders Folkman
 Rein Terje Thorstensen

Innledning

Det har nærmest blitt en bransjestandard innenfor store bygge og anleggsprosjekter i veisektoren at det oppstår tvister underveis i prosjektene, og at sluttoppgjøret avgjøres i form av en rettsak. Dette er en praksis som ingen av partene i bygg og anleggsindustrien er tjent med, men ansees nødvendig fordi man ikke klarer å komme til enighet på annet vis.

De store veiprosjektene i Norge blir styrt av de offentlige byggherrene Nye Veier og Statens Vegvesen. Kontraktstypene som blir brukt til å gjennomføre disse prosjektene er Norsk Standard 8405, 8406 og Norsk Standard 8407. Alle disse kontraktene inneholder beskrivelser om tvisteløsningsmetoder som sier noe om hvordan eventuelle konflikter skal eller kan løses underveis i prosjektet, og ved en sluttoppgjørstvist.

Oppgavens fokus er på byggherre og entreprenør som gjennomfører disse prosjektene. Oppgaven skal gi et inntrykk av hvordan partene opplever gjennomføringene av tvisteløsningen.

Forskerspørsmål

Gruppen har utledet følgende forskerspørsmål:

Hvordan opplever veientreprenører og offentlige byggherrer tvisteløsningsmetodene som angitt i NS 8405/6/7, og anvendes metodene som tiltenkt?

For å enklere besvare hovedspørsmålet har vi laget 3 underspørsmål:

1. *Hvordan opplever partene tvisteforebyggende tiltak før byggestart?*
2. *Hvordan opplever partene tvisteløsningsmetoder underveis i prosjektet?*
3. *Hvordan opplever partene tvisteløsningsmetoder ved sluttoppgjøret?*

Teori

Tvisteløsningsmetoder angitt i norsk standard	NS 8405	NS 8406	NS 8407
Oppmann	X		X
PRIME			X
Voldgift (over 100g)	X		
Offentlig Rettergang	X	X	X

Metode

Kvalitativ undersøkelse ble valgt som metode, følgende intervjuer ble gjennomført:

nr	Stilling	Part	Firma	Sted
1	Advokat	B	BAHR	Oslo
2	Prosjektleder	B	SVV	Kristiansand
3	Prosjektleder	E	Repstad	UiA
4	Jurist	E	Veidekke	Oslo
5	Advokat	E	Glittertind	Oslo
6	Prosjektleder	B	Nye Veier	Arendal

B=Byggherre, E=Entreprenør

I tillegg ble også enkeltcasestudie og litteraturstudie gjennomført.

Resultat:

Advokatene jobber med entreprisetvister daglig, derfor blir deres utsagn presentert:

PRIME

Erfaring:
"Jeg har god erfaring med det (...)"

Viktig Sitat:
"(...)ikke alltid, men ofte mye kan avverges eller løses underveis slik at man slipper de store ressurskrevende sluttoppgjørstvistene."

Oppmann

Erfaring:
"Oppmannordningen brukes egentlig ikke så mye (...). Det koster litt å engasjere en oppmann også."

Viktig Sitat:
"(...)Om det hadde vært bindende, og fått avsluttet det der, så kunne man fått spart noen ressurser (...)"

BAHR

Voldgift

Erfaring:
"Voldgiftsdommere vil nok føle seg enda litt friere når det kommer til det som er en rimelig og balansert løsning."

Viktig Sitat:
"Skulle liksom staten ikke se på de ordinære domstolene som gode nok (...) Et feilaktig signal."

Offentlig Rettergang

Erfaring:
"Jurister er tøffere når det gjelder kontraktsregimet og avskjæringsbestemmelser der, enn fagkyndige meddommere med teknisk bakgrunn er."

Viktig Sitat:
"Fagkyndige meddommere med teknisk bakgrunn, det virker som at de har en aversjon mot å la en entreprenør ikke få betalt for en jobb han vitterlig har gjort (...)"

Advokatfirmaet BAHR

Voldgift

Erfaring:
"Jeg tror at det fører fram. En viktig målsetning er jo å unngå, en del, skjær i sjøen underveis (...)"

Viktig Sitat:
"Bare ved å kalle på KLR eller PRIME utvalg, vil man få en enighet, eh, det vil man ikke. Det viser erfaring at sånn er det ikke"

Offentlig Rettergang

Erfaring:
"I FP2 ble det åpnet et ekspert utvalg, som da skulle vurdere en del sentrale problemstillinger (...)"

Viktig Sitat:
"Den argumentasjonen som ekspertrådet har gjort i sin uttalelse ligger jo veldig nært i pannelappen og er med å påvirke utfallet (...)"

Glittertind

Voldgift

Erfaring:
"Utfallsrisiko er mindre i en voldgiftssak enn i en ordinær domstol, der kan det innimellom gå fullstendig av hengslene (...)"

Viktig Sitat:
"Det offentlige har tradisjonelt på landentreprisesiden, litt sånn inngrodd uvilje og motvilje mot voldgift (...)"

Offentlig Rettergang

Erfaring:
"Altså hvis vi holder knallhardt ved kontraktens ordlyd, i alle greier, slik man da mener at juridiske dommere gjerne vil gjøre, så tenker man at det gjennomgående er en fordel for det offentlige."

Viktig Sitat:
"(...) Hvis ikke du skjønner hvordan en veientreprise gjennomføres og fungerer, så kan du være aldri så god jurist, det blir ikke riktig eller bra. (...)"

Advokatfirmaet Glittertind

Konklusjon

Norsk standard inneholder ikke tvisteforebyggende tiltak før prosjektstart.

Det ble nevnt fordeler og ulemper med tvisteløsningsmetodene i intervjuene.

PRIME/KLR:

- Partene opplever at de blir hørt
- Passer best i store prosjekter
- Løser mye, men ikke alt.
- Ikke bindende, men man skal ha tillit til rådet.
- Skaper godt samarbeid i prosjektet.
- Enkelte har mindre tillit, og mener at dette skaper oppkonstruerte tvister.
- Kostbart

Oppmann:

- Partene opplever at en oppmann har ikke bred nok kompetanse til å sette seg inn i alle spørsmål som dukker opp
- Oppmann er lite brukt i veientrepriser

Offentlig rettergang:

- Prosessen tar ofte lang tid, spesielt dersom saken ankes til lagmannsretten. I løpet av denne perioden er nøkkelpersonell hos partene bundet til å jobbe med saken.
- Rettsavgjørelser gir ryggdekning for byggherren.
- Rettsavgjørelser på tolkning av kontrakt og prosesskoder er nyttig for byggherren til bruk i senere prosjekter
- Mer fokus på juss og kontrakt i lagmannsretten enn i tingretten på grunn av flertall av fagdommere i lagmannsretten

Voldgift:

Vi har ikke oppdaget tilfeller der voldgift har blitt brukt i sluttoppgjør mellom offentlig byggherre og entreprenør i veientrepriser, og vi kan derfor ikke komme med noen konklusjon på dette.